

Znaki ewakuacyjne

Kierunek drogi ewakuacyjnej

Drzwi ewakuacyjne

Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej

Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w dół

Kierunek do wyjścia drogi ewakuacyjnej schodami w górę

Pchać aby otworzyć

Ciągnąć aby otworzyć

Stłuc aby uzyskać dostęp

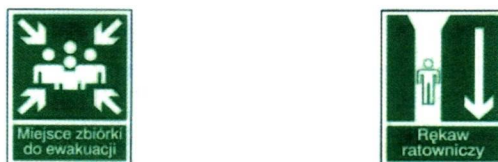
Techniczne środki ppoż. służące ewakuacji

Klucz do wyjścia ewakuacyjnego

Drabina ewakuacyjna

Pojemnik z maskami ucieczkowymi

Miejsce zbiórki do ewakuacji

Rękaw ewakuacyjny

5.6 SPOSOBY PRAKTYCZNEGO SPRAWDZANIA ORGANIZACJI I WARUNKÓW EWAKUACJI LUDZI

Z oceny zdarzeń pożarowych wiadomo, że sam fakt alarmu pożarowego może wywołać wśród różnych osób stany zdenerwowania, psychozę strachu i paniki, które w większym skupisku ludzi rozprzestrzeniają się i mogą doprowadzić do tragicznych skutków. Postawy ludzkie wobec zagrożenia w czasie pożaru są bardzo zróżnicowane, a reakcje ludzi mogą wyrażać się w różny sposób. Pożar jest zawsze silnym stresem modyfikującym zachowanie ludzkie. Zachowanie się ludzi wewnątrz budynku podczas pożaru ma często decydujące znaczenie dla efektów samo ratowania się zagrożonych ludzi i sprawny przebieg ewakuacji. Znajomość reakcji pojedynczego człowieka i zbiorowości, zachowanie się w obliczu czynników oddziaływania pożaru oraz wiedza o prawidłowościach tych zachowań, powinna być przydatna do celów kształtowania organizacji skutecznej ochrony przeciwpożarowej. Szczególnie niebezpieczne zjawisko może wystąpić w przypadkach przeprowadzenia nagłej ewakuacji ludzi, wynikającej z bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia ludzkiego spowodowanego pożarem, bądź na skutek gwałtownego rozprzestrzeniania się dymów i gazów pożarowych. Bodźce zewnętrzne, a zwłaszcza dym, płomień, wysoka temperatura, działanie toksyczne, powodują znaczne osłabienie odporności psychicznej.

Panika zawsze pogarsza sytuację, zwiększając w warunkach pożaru przede wszystkim ryzyko dla życia i zdrowia ludzi, nie tylko tych, którzy jej ulegli.

Zgodnie z (3 - § 13) Właściciel lub zarządca obiektu zawierającego strefę pożarową przeznaczoną dla ponad 50 osób, będących jej stałymi użytkownikami, powinien co najmniej raz na 2 lata przeprowadzać praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji. W przypadku szkół próbną ewakuację należy przeprowadzać raz w roku.

Właściciel lub zarządca obiektu powinien powiadomić właściwego miejscowo komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej o terminie przeprowadzenia ćwiczeń, nie później niż na tydzień przed ich przeprowadzeniem.

Przez **organizację ewakuacji** należy rozumieć zespół przedsięwzięć (szkoleń, ćwiczeń) mający na celu wyrobienie prawidłowych nawyków i zachowań u ludzi przebywających w danym obiekcie, które pozwolą skrócić czas jej trwania do minimum gwarantującego bezpieczne opuszczenie zagrożonego budynku lub jego części.

SZCZEGÓŁOWE ZASADY ĆWICZEŃ EWAKUACYJNYCH

1. Zarządzający ćwiczenia ewakuacyjne, tzn. Rektor lub upoważniona przez niego osoba:
 - a) ustala zakres ćwiczeń i schematów działania personelu w przypadku pożaru,
 - b) wyznacza obserwatorów oceniających ćwiczenia przydzielając im zadania obserwacji postępowania konkretnych osób funkcyjnych, którzy będą uczestniczyć w ćwiczeniach lub zadanie obserwacji

- wszystkich ćwiczących w wyznaczonym rejonie (Sali, miejscu zbiórki,.),
- c) określa miejsce wystąpienia zagrożenia,
 - d) określa zakres zagrożenia (wielkość i zasięg: pożaru, zadymienia) i ewentualnie prognozowany kierunek rozwoju pożaru,
 - e) przekazuje informacje wymienione w pkt b i c przypadkowej lub konkretnej osobie znajdującej się w rejonie planowanego zagrożenia pożarowego polecając wykonywać wszystkie czynności tak jakby to był prawdziwy pożar,
2. W trakcie ćwiczeń zarządzający może wprowadzić dodatkowe utrudnienia, np. rozszerzenie wielkości pożaru, odcięcie drogi ewakuacyjnej przez dym,
 3. Bezpośrednio po zakończeniu ćwiczeń ewakuacyjnych zarządzający zwołuje naradę dla wszystkich osób funkcyjnych ćwiczących, obserwatorów i innych niezbędnych osób dla omówienia poprawności zachowań i popełnionych błędów.
 4. Z narady należy sporządzić protokół, który może być podstawą do wydania poleceń organizacyjnych lub technicznych poprawiających warunki ewakuacji na przyszłość.

6. Szkolenie przeciwpożarowe, sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią przedmiotowej instrukcji oraz przepisami przeciwpożarowymi.

Prowadzenie szkolenia pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej jest obowiązkiem prawnym. Wynika to, z cytowanego na początku opracowania, art. 4 ust. 1 pkt 6 ustawy o ochronie przeciwpożarowej.

Ustawodawca nie przewidział jednak delegacji prawnej do wydania przepisu szczegółowego, który regulowałby zasady szkolenia z tego zakresu. W tej sytuacji, problematyka bezpieczeństwa pożarowego powinna być omawiana w ramach szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.

Zgodnie z art. 237 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, pracodawca jest obowiązany zaznajamiać pracowników z przepisami i zasadami bezpieczeństwa pracy dotyczącymi wykonywanych przez nich prac.

Szczegółowe zasady szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy określono w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. (Dz. U. Nr 180, poz. 1860). Zgodnie z powyższym przepisem zagadnienia bezpieczeństwa pożarowego powinny być omawiane na szkoleniu wstępnym, w ramach instruktażu ogólnego, oraz podczas szkolenia okresowego bhp.

6.1 Instruktaż ogólny.

Instruktaż ogólny przechodzą wszyscy nowo zatrudnieni pracownicy, studenci odbywający praktyki, uczniowie szkół zawodowych odbywający praktyczną naukę zawodu w zakładzie – przed dopuszczeniem do wykonywania pracy.

Ramowy program tego szkolenia obejmuje temat: „Podstawowe zasady ochrony przeciwpożarowej oraz postępowania w razie pożaru” – czas trwania minimum 20 – 30 min. Podczas takiego instruktażu pracownik powinien poznać:

- potencjalne źródła zagrożeń pożarowych,
- możliwe przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów,
- instrukcję postępowania na wypadek pożaru,
- niniejszą instrukcję bezpieczeństwa pożarowego.

6.2 Szkolenie okresowe.

Szkolenia okresowe, realizowane w ramach szkoleń okresowych bhp. Na omówienie zagadnień bezpieczeństwa pożarowego, w ramach szkolenia okresowego przeznacza się, co najmniej 60 min. Tematyka szkolenia obejmuje:

- analizę warunków techniczno budowlanych obiektu,
- charakterystykę zagrożeń pożarowych,
- działanie technicznych systemów zabezpieczeń,
- zachowanie się w sytuacjach pożaru lub innego zagrożenia w tym: zasady alarmowania, wykorzystanie podręcznego sprzętu gaśniczego, zasady i warunki ewakuacji.

7. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej

Osoba fizyczna, osoba prawna, organizacja lub instytucja korzystające ze środowiska, budynku, obiektu lub terenu są obowiązane zabezpieczyć je przed zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem. Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu, ponoszą odpowiedzialność za naruszenie przepisów przeciwpożarowych, w trybie i na zasadach określonych w innych przepisach.

Właściciel budynku, obiektu budowlanego lub terenu, zapewniając ich ochronę przeciwpożarową, jest obowiązany:

- a przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno-budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,*
- b wyposażyć budynek, obiekt budowlany lub teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice,*
- c zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie,*
- d zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie, bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,*
- e przygotować budynek, obiekt budowlany lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,*
- f zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,*
- g ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.*

Odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej, o których mowa, stosownie do obowiązków i zadań powierzonych w odniesieniu do budynku, obiektu budowlanego lub terenu, przejmują - w całości lub w części - ich zarządca lub użytkownik, na podstawie zawartej umowy cywilnoprawnej ustanawiającej zarząd lub użytkowanie.

W przypadku gdy umowa taka nie została zawarta, odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej spoczywa na faktycznie władającym budynkiem, obiektem budowlanym lub terenem.

7.1 Podział odpowiedzialności za bezpieczeństwo związane z ochroną przeciwpożarową:

1. Bezpośrednią odpowiedzialność za zapewnienie właściwych warunków ochrony przeciwpożarowej w budynku, ponosi Rektor uczelni.
2. Zadania dotyczące zabezpieczenia przeciwpożarowego Rektor deleguje do obowiązków pracownikom:
 - Inspektorowi ds. ochrony przeciwpożarowej ,
 - Kanclerzowi
 - Dziekanom Wydziałów
 - Kierownikowi Działu Administracyjno -Gospodarczego
 - Portierom,
 - Personelowi sprzątającemu,
 - wszystkim pracownikom.

3. Rektor określa ponadto w regulaminach i zarządzeniach porządkowych zasady postępowania, prawa i obowiązki dotyczące bezpieczeństwa pożarowego, jak też adresuje je do wszystkich innych osób przebywających na terenie obiektu.

Obowiązki każdego pracownika

W zakresie ochrony przeciwpożarowej, każdy pracownik niezależnie od zajmowanego stanowiska i pełnionej funkcji, jest zobowiązany:

1. Uczestniczyć w szkoleniach i instruktażach przeciwpożarowych organizowanych przez uczelnię;
2. Przestrzegać zakazu palenia tytoniu i używania otwartego ognia w pomieszczeniach na terenie obiektu;
3. Znać obowiązujące przepisy z zakresu zapobiegania pożarom i ich zwalczania, treść niniejszej „Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego” i inne ustanowienia wewnętrzne oraz wykonywać pracę zgodnie z zasadami bezpieczeństwa, określonymi w tych przepisach;
4. Dbać o właściwy stan zabezpieczenia przeciwpożarowego na swoim stanowisku pracy;
5. Przed zakończeniem pracy sprawdzić, czy przy opuszczanym stanowisku zostały wyłączone wszystkie urządzenia elektryczne oraz czy nie występują inne źródła zagrożenia;
6. Nie zastawiać dróg pożarowych i ewakuacyjnych, nie zastawiać dostępu do urządzeń i sprzętu gaśniczego oraz urządzeń energetycznych;
7. Znać zasady i sposoby alarmowania o zagrożeniu/pożarze, katastrofie, awarii/jednostki Państwowej Straży Pożarnej oraz uruchamiać wewnętrzny system alarmowania w budynku;
8. Brać udział w działaniach ratowniczo-gaśniczych, podporządkowując się w tym zakresie kierującemu akcją.

Obowiązki Rektora, Kanclerza

W zakresie ochrony przeciwpożarowej, poza obowiązkami określonymi dla każdego pracownika, do szczególnych obowiązków Rektora, należy:

1. Nadzór nad całokształtem i koordynacja realizacji zadań ochrony przeciwpożarowej w obiekcie.
2. Zapewnienie osobom przebywającym w budynku bezpieczeństwa i możliwość ewakuacji w wypadku pożaru.
4. Reprezentowanie spraw ochrony przeciwpożarowej na zewnątrz.
5. Rozdział zadań i obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej na podległych sobie pracowników.
6. Ustanawianie zasad porządkujących zachowanie osób przebywających na terenie obiektu.
7. Podejmowanie decyzji dotyczących sposobów realizacji zadań i zabezpieczenia finansowego potrzeb ochrony przeciwpożarowej.
8. Zatwierdzanie dokumentacji i wydawanie zarządzeń dotyczących spraw ochrony przeciwpożarowej.
9. Egzekwowanie obowiązku dokonywania uzgodnień z rzeczoznawcą ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych w procedurze przedsięwzięć inwestycyjnych.

10. Zapewnienie właściwego szkolenia przeciwpożarowego dla wszystkich pracowników.

☞ Obowiązki Inspektora ds. ochrony przeciwpożarowej .

W zakresie ochrony przeciwpożarowej Inspektor, zobowiązany jest do:

1. Zapewnienia przestrzegania przeciwpożarowych wymagań budowlanych oraz bezpiecznej eksploatacji instalacji i urządzeń stanowiących wyposażenie zajmowanych budynków i pomieszczeń;
2. Zapewnienia wyposażenia budynków i pomieszczeń w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz utrzymanie tego sprzętu w pełnej sprawności technicznej przez zapewnienie systematycznej konserwacji;
3. Przygotowania budynków do prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczej i zapewnienie warunków technicznych dla ewakuacji ludzi na wypadek pożaru;
4. Ustalenia sposobów postępowania na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia;
5. Nadzoru nad szkoleniem pożarniczym i specjalistycznym podległego personelu;
6. Prowadzenia okresowych analiz stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego budynku i pomieszczeń.
7. Organizowania nadzoru technicznego nad przygotowaniem i prowadzeniem prac remontowych i montażowo-instalacyjnych tak, aby przebiegały one z zachowaniem warunków bezpieczeństwa pożarowego;
8. Uczestniczenia w pracach komisji odbiorczych i przejmowaniu do użytkowania nowych i wyremontowanych obiektów, pomieszczeń, urządzeń i instalacji, a także zgłaszać do protokołów uwagi dotyczące zabezpieczenia przeciwpożarowego;
9. Uwzględniania zagadnień bezpieczeństwa pożarowego przy opracowywaniu lub aktualizacji instrukcji obsługi aparatury, urządzeń i instalacji;
10. Ustalania zasad postępowania na ewentualność zaistnienia możliwych sytuacji stanów awaryjnych;
11. Kontrolowania przestrzegania przepisów przeciwpożarowych i wewnętrznych zarządzeń organizacyjnych;
12. Dokonywania kontroli wewnętrznej stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektów i pomieszczeń oraz uczestniczenia w kontrolach przeprowadzanych przez upoważnione organy zewnętrzne;
13. Planowania potrzeb w zakresie wyposażenia pomieszczeń w podręczny sprzęt gaśniczy i urządzenia przeciwpożarowe;
14. Nadzoru nad terminową kontrolą i konserwacją podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych;
15. Prowadzenia wstępnego szkolenia pracowników i współpracy w organizacji szkoleń przeciwpożarowych;
16. Współpracy z właściwą terenowo jednostką Państwowej Straży Pożarnej w zakresie określonym przepisami ochrony przeciwpożarowej;

17. Prowadzenia dokumentacji dotyczącej zabezpieczenia przeciwpożarowego.

Obowiązki Kierownika Działu Administracyjno -Gospodarczego

W zakresie ochrony przeciwpożarowej Kierownik w ramach swoich kompetencji, jest zobowiązany:

1. Wyposażyć budynki i pomieszczenia w odpowiednie ilości środków informacyjnych i ostrzegawczych, tj. Instrukcje bezpieczeństwa pożarowego - wyciąg ustaleń, tablice informacyjne, znaki bezpieczeństwa i ewakuacji, oznakowania hydrantów, gaśnic, urządzeń elektrycznych, zakaz palenia itp.;
2. Wyposażyć budynki i pomieszczenia w określony przepisami podręczny sprzęt gaśniczy, ratowniczy i urządzenia przeciwpożarowe oraz zapewnić ich terminową konserwację;
3. Organizować zgodnie z instrukcjami obsługi producenta, normami i odpowiednimi przepisami okresowe przeglądy, kontrole, konserwacje, czynności obsługowe i remonty nadzorowanego sprzętu, urządzeń i instalacji, dla zapewnienia ciągłości ich sprawności technicznej, w szczególności:
 - Instalacji i urządzeń elektroenergetycznych,
 - sieci c.o. i wod.-kan., w tym sieci hydrantowej
 - urządzeń łączności,
 - sprzętu techniczno-gospodarczego,
4. Organizować niezwłoczne usuwanie zgłoszonych uszkodzeń i awarii, w pierwszej kolejności tych, które stanowią źródło zagrożenia dla stanu bezpieczeństwa pożarowego;

Obowiązki Dziekana Wydziału

W zakresie ochrony przeciwpożarowej Dziekan Wydziału jest zobowiązany:

1. Utrzymywać gwarantujące bezpieczeństwo pożarowe – czystość i porządek w obiektach oraz w ich otoczeniu,
2. Zapewnić drożność i ład na pionowych i poziomych drogach ewakuacyjnych wewnątrz budynków oraz na drogach pożarowych wokół obiektów;
3. Nadzorować przestrzeganie przez podległych pracowników postanowień zawartych w Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego i przepisach ochrony przeciwpożarowej;
4. Przeprowadzać dla podległych pracowników instruktaż na stanowisku pracy z zakresu ochrony przeciwpożarowej;
5. Egzekwować obowiązek odbycia szkolenia wstępnego przeciwpożarowego w stosunku do nowo przyjmowanych pracowników oraz szkolenia podstawowego w okresach pięcioletnich;
6. Organizować i prowadzić wszelkie prace na terenie działania nadzorowanej jednostki organizacyjnej w sposób nie wywołujący zagrożenia pożarowego;
7. Powiadamiać niezwłocznie odpowiednie służby w przypadku stwierdzenia awarii lub uszkodzenia instalacji czy urządzeń technicznych, w tym elementów zabezpieczenia przeciwpożarowego, oraz nadzorować ich okresową konserwację;

8. Zapewnić wyposażenie użytkowanych pomieszczeń w urządzenia, sprzęt przeciwpożarowy i ratowniczy, instrukcje przeciwpożarowe, oznakowanie znakami pożarniczymi i ewakuacyjnymi oraz właściwe utrzymanie kluczy od wyjść - szczególnie ewakuacyjnych;
9. Zapewnić warunki dla terminowej realizacji zarządzeń i poleceń pokontrolnych oraz zadań objętych planem dostosowania obiektów do wymagań ochrony przeciwpożarowej;
10. Występować z wnioskami o ukaranie pracowników nie przestrzegających przepisów przeciwpożarowych;
11. Współpracować z pracownikiem prowadzącym sprawy bezpieczeństwa i innymi jednostkami organizacyjnymi sklepu w zakresie zapewnienia wymaganego bezpieczeństwa pożarowego.

Obowiązki Portierów

W zakresie ochrony przeciwpożarowej pracownik ochrony jest zobowiązany:

1. Przed przystąpieniem do pracy sprawdzić, czy klucze od pomieszczeń i wyjść ewakuacyjnych znajdują się w ustalonym miejscu ;
2. Sprawdzić sprawność środków łączności i alarmowania;
3. Znać podstawowe czynności przy obsłudze urządzeń sygnalizacji pożaru;
4. Znać zasady alarmowania straży pożarnej i personelu;
5. Znać rozmieszczenie podręcznego sprzętu gaśniczego, hydrantów i punktu poboru wody do celów gaśniczych (hydranty zewnętrzne),
6. Znać układ dróg dojazdowych do budynków, miejsc o szczególnym zagrożeniu pożarowym, rozmieszczenie tablic rozdzielczo-bezpiecznikowych, głównych wyłączników energii elektrycznej i gazu, wewnętrznych dróg i wyjść ewakuacyjnych;
7. Podjąć działania ratowniczo-gaśnicze do czasu przybycia jednostek PSP;
8. Udzielać pomocy osobie kierującej akcją ratowniczo-gaśniczą i wykonywać czynności porządkowo-ochronne w czasie jej trwania.

Obowiązki personelu sprząającego

W zakresie ochrony przeciwpożarowej personel sprząający, jest zobowiązany:

2. Sukcesywnie usuwać wszelkie śmieci i odpady do odpowiednich pojemników poza teren sprzątanym pomieszczeń;
3. Dopilnować wygaszenia oświetlenia oraz wyłączenia urządzeń elektrycznych nie przystosowanych do pracy ciągłej;
4. Zamknąć pomieszczenia po zakończeniu sprzątania i umieścić klucze w ustalonym miejscu;
5. Zgłaszać przełożonemu o stwierdzonych nieprawidłowościach w przeciwpożarowym zabezpieczeniu pomieszczeń (nieprawidłowy stan pracy urządzeń elektrycznych, niezabezpieczone urządzenia grzewcze itp.).

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1.

**Oświadczenie o przeszkoleniu
informacyjno-podstawowym
-Wzór-**

.....
Nazwisko i imię

OŚWIADCZENIE

Niniejszym oświadczam, że zostałem(am) przeszkolony(a) z zakresu ochrony przeciwpożarowej oraz zapoznałem(am) się z treścią instrukcji bezpieczeństwa pożarowego obowiązującej w pomieszczeniach budynku Akademii Sztuk Pięknych przy pl. Matejki w Krakowie, którą zobowiązuję się przestrzegać.

.....
podpis pracownika

Załącznik nr 2.

INSTRUKCJA ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO

1. Organizacja prac niebezpiecznych pożarowo

1. Prace niebezpieczne pożarowo mogą być wykonywane na terenie obiektu pod warunkiem spełnienia wymagań z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązujących przed, w trakcie ich wykonywania oraz po ich zakończeniu.
2. Wymagania, o których mowa poniżej ustalane są komisyjnie każdorazowo przed rozpoczęciem prac, w oparciu o postanowienia niniejszej instrukcji oraz przepisów szczegółowych obowiązujących w przedmiotowej sprawie.

Zasady działania komisji, o której mowa w pkt. 2:

- skład osobowy komisji stanowią:
 - osoba pisemnie upoważniona przez Kierownika - *przewodniczący*,
 - kierownik grupy / firmy wykonującej prace - *członek*,
 - bezpośredni użytkownik pomieszczenia, w którym prace są prowadzone - *członek*,(do składu osobowego mogą wejść niezbędni

specjaliści)

- prace komisji organizuje jej Przewodniczący,
- komisja ze swoich prac sporządza „*Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac niebezpiecznych pożarowo*” wg wzoru podanego w załączeniu,
- po wykonaniu zabezpieczeń określonych w ww. protokole Przewodniczący wydaje grupie/firmie pisemne zezwolenie na rozpoczęcie prac wg. wzoru podanego w załączeniu,
- po uzyskaniu pisemnego potwierdzenia o:
 - zakończeniu prac od wykonawcy robót,
 - pozytywnym wyniku kontroli bezpieczeństwa pożarowego w rejonie wykonywanych prac od osoby lub osób wyznaczonych w protokole,

Przewodniczący dokonuje odbioru robót, po czym kwituje to odpowiednim wpisem w zezwoleniu, o którym mowa powyżej,

- do obowiązku Przewodniczącego, należy zorganizowanie i zapewnienie dozoru rejonu prac po ich zakończeniu, zgodnie z ustaleniami w „*Protokole zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo*”.

3. Zabezpieczenie i dozór miejsca prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo, po ich zakończeniu należy powierzyć osobom posiadającym do tego odpowiednie przygotowanie.
4. Kontrolę prac niebezpiecznych pożarowo można prowadzić wg wzoru podanego w załączeniu.
5. Po zakończeniu prac całość dokumentacji przechowuje Przewodniczący Komisji.

2. Wytyczne zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo

- 2.1. Przygotowanie budynku, pomieszczeń i rejonu do prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych polega na:

- oczyszczeniu pomieszczeń lub miejsc, gdzie będą wykonywane prace z wszelkich palnych materiałów lub zanieczyszczeń,
- odsunięciu na bezpieczną odległość od miejsca prowadzenia prac wszelkich przedmiotów palnych lub niepalnych w oznakowaniach

- palnych,
 - zabezpieczeniu np. przed działaniem rozprysków spawalniczych wszelkich materiałów i urządzeń palnych, których usunięcie na bezpieczną odległość nie jest możliwe, przez osłonięcie ich arkuszami blachy, płytami gipsowymi,
 - sprawdzeniu, czy znajdujące się w sąsiednich pomieszczeniach materiały lub przedmioty podatne na zapalenie na skutek przewodnictwa cieplnego bądź rozprysków spawalniczych nie wymagają zastosowania lokalnych zanieczyszczeń,
 - uszczelnieniu materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów instalacyjnych, kablowych, wentylacyjnych itp. znajdujących się w pobliżu miejsca prowadzenia prac,
 - zabezpieczeniu przed rozpryskami spawalniczymi lub uszkodzeniami mechanicznymi kabli, przewodów elektrycznych oraz instalacyjnych z palną izolacją, o ile znajdują się w zasięgu zagrożenia spowodowanego pracami pożarowo-niebezpiecznymi,
 - sprawdzeniu, czy w miejscu planowanych prac nie prowadzono tego dnia prac malarskich lub innych przy użyciu substancji łatwo zapalnych,
 - przygotowaniu w miejscu dokonywania prac pożarowo-niebezpiecznych m.in.:
 - napełnionych wodą metalowych pojemników na rozgrzane odpadki drutu spawalniczego, elektrod itp., materiałów osłonowych izolacyjnych niezbędnych do zabezpieczenia toku prac,
 - niezbędnego sprzętu pomiarowego np. do pomiaru stężeń par i gazów palnych w rejonie prowadzenia prac, podręcznego sprzętu gaśniczego.
 - zapewnieniu stałej drożności przejść i wyjść ewakuacyjnych z miejsca prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo.
- 2.2. Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pożarowo przy użyciu cieczy, gazów i pyłów mogących tworzyć z powietrzem mieszaniny wybuchowe, należy przestrzegać następujących zasad:
- na stanowiskach pracy mogą znajdować się stosowane tam ciecze, gazy i pyły palne w ilości niezbędnej do prowadzenia prac z zapasem umożliwiającym utrzymanie ciągłości pracy danej zmiany,
 - zapas substancji znajdującej się na stanowisku pracy powinien być przechowywany w niepalnych (lub innych dopuszczalnych), nietłukących się i szczelnych opakowaniach, ustawianych w odległości co najmniej 1 m od źródeł wydzielania ciepła,
 - zabronione jest pozostawianie i przechowywanie zbędnych materiałów palnych i przedmiotów nie wykorzystywanych do wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo,
 - pozostawianie opróżnionych opakowań na stanowisku pracy jest zabronione,
 - po zakończeniu prac wszystkie naczynia i pojemniki należy szczelnie zamknąć lub zabezpieczyć w inny sposób przed emisją do otoczenia znajdujących się w nich substancji tworzących z powietrzem mieszaniny wybuchowe,
 - należy na bieżąco usuwać, w miarę gromadzenia się wszelkiego rodzaju odpady związane z prowadzeniem prac (np. resztki cieczy palnych, zużyte szmaty i czyściwo, wióry, trociny), składować je w przeznaczonych do tego celu pojemnikach i wносить na zewnątrz obiektu w wyznaczone miejsca, ciecze, gazy i pyły oraz ich pozostałości nie powinny zalegać na urządzeniach, stanowiskach, w przewodach wentylacyjnych, na przewodach instalacji elektrycznej i na podłożu,
 - we wszystkich pomieszczeniach (strefach), w których do prowadzenia prac używane są lub przechowywane ciecze, gazy i pyły mogące

tworzyć z powietrzem mieszaniny wybuchowe, zabronione jest stosowanie otwartego ognia, palenia tytoniu oraz używanie narzędzi i innych przedmiotów mogących powodować iskrzenie,

- zabrania się prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo z użyciem otwartego ognia oraz eksploatacji urządzeń elektrycznych bez stosownych atestów w pomieszczeniach (urządzeniach) zagrożonych wybuchem lub pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwopalnych cieczy lub palnych gazów; prace takie mogą być prowadzone wyłącznie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w pomieszczeniu nie przekracza 10 % ich dolnej granicy wybuchowości,
- podgrzewanie substancji niebezpiecznych pożarowo w naczyniach i urządzeniach do tego celu nie przeznaczonych jest zabronione.

2.3 Miejsca wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo, należy wyposażyć w podręczny sprzęt gaśniczy w ilości i rodzaju umożliwiających likwidację wszystkich źródeł pożaru.

2.4 Po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo w pomieszczeniu i pomieszczeniach sąsiednich należy przeprowadzić dokładną kontrolę, mającą na celu stwierdzenie, czy nie pozostawiono tłących się lub żarzących cząstek w rejonie prowadzenia prac, czy nie występują jakiegokolwiek objawy pożaru oraz sprzęt (spawalniczy) został zdemonstrowany, odłączony od źródeł zasilania i należyście zabezpieczony przed dostępem osób postronnych. Kontrolę taką należy ponowić po upływie 4 godzin a następnie 8 godzin, licząc od czasu zakończenia prac niebezpiecznych pożarowo (czasokres i ilość kontroli określa komisja w protokole zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo w zależności od stopnia zagrożenia).

2.5 Prace niebezpieczne pożarowo powinny być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje, zaś sprzęt używany do wykonywania prac powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru.

2.6 Butle ze sprężonymi gazami mogą znajdować się na terenie obiektu wyłącznie w okresie prac i pod stałym nadzorem.

2.7 W przypadku prowadzenia prac spawalniczych na wysokości, butli z gazem palnym nie należy ustawiać w rejonie bezpośredniego oddziaływania spadających rozprysków spawalniczych.

3. Zakres obowiązków związanych z pracami niebezpiecznymi pożarowo

Osoba, która otrzymała pisemne upoważnienie przez Kierownika do sprawdzania nadzoru nad przebiegiem prac niebezpiecznych pożarowo powinna w szczególności:

- znać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe oraz nadzorować przestrzeganie tych przepisów przez podległych pracowników,
- dopilnować, aby przed przystąpieniem do prac niebezpiecznych pożarowo wykonane zostały wszystkie zalecenia w zakresie zabezpieczenia obiektu budowy lub stanowisk, przewidziane w protokole zabezpieczenia prac lub zezwoleniu na ich przeprowadzenie, sprawdzić zabezpieczenie przeciwpożarowe stanowisk prac niebezpiecznych pożarowo oraz wydać polecenia gwarantujące natychmiastowe usunięcie stwierdzonych niedociągnięć,
- wstrzymywać prace z chwilą stwierdzenia sytuacji stwarzających niebezpieczeństwo powstania pożaru, do czasu usunięcia występujących nieprawidłowości,

- brać udział w kontroli stanowisk, pomieszczeń lub terenu po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo.

Do obowiązków wykonawcy prac niebezpiecznych pożarowo, należy w szczególności:

- sprawdzenie, czy sprzęt i narzędzia są technicznie sprawne i należyce zabezpieczone przed możliwością zainicjowania oraz rozprzestrzeniania pożaru,
- ściśle przestrzeganie zaleceń zawartych w protokole i zezwoleniu na prowadzenie prac,
- znajomość przepisów przeciwpożarowych, obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasad postępowania w przypadku powstania pożaru,
- sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy zostały wykonane wszystkie zabezpieczenia, przewidziane dla danego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo,
- ściśle przestrzeganie wytycznych zabezpieczenia ustalonych dla prowadzenia danego rodzaju prac niebezpiecznych,
- sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy stanowisko zostało wyposażone w odpowiednią ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego,
- rozpoczynanie prac niebezpiecznych pożarowo tylko po otrzymaniu pisemnego zezwolenia względnie na wyraźne polecenie bezpośredniego przełożonego kierującego tokiem prac,
- poinstruowanie pomocników o wymaganiach przeciwpożarowych obowiązujących dla wykonywanego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo,
- przerwanie pracy w przypadku stwierdzenia sytuacji lub warunków umożliwiających powstanie i rozprzestrzenianie pożaru oraz zgłoszenie tego faktu przełożonemu,
- meldowanie bezpośredniemu przełożonemu o zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo oraz informowanie o ewentualnych faktach zainicjowania ognia ugaszonego w czasie wykonywania prac i czynności pożarowo-niebezpiecznych,
- dokładne sprawdzenie po zakończeniu pracy stanowiska i jego otoczenia w celu stwierdzenia, czy podczas wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo nie zainicjowano pożaru,
- wykonywanie wszelkich poleceń przełożonych i organów kontrolnych w sprawach związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym prac i czynności niebezpiecznych pożarowo.

Załącznik nr 3

**PROTOKÓŁ nr
ZABEZPIECZENIA PRZECIWOPOŻAROWEGO PRAC NIEBEZPIECZNYCH
POŻAROWO**

1. Nazwa i określenie pomieszczenia - stanowiska, w którym przewiduje się wykonywanie prac
.....
2. Charakterystyka - technologiczna przewidzianych do realizacji prac
.....
3. Charakterystyka zagrożenia pożarowego, zagrożenia wybuchem oraz właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w pomieszczeniu lub rejonie przewidzianych prac
.....
4. Rodzaje elementów budowlanych (zapalność) występujących w danym pomieszczeniu lub rejonie przewidzianych prac
.....
5. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczenia, stanowiska, urządzenia na okres wykonywania prac
.....
6. Ilość i rodzaje podręcznego sprzętu gaśniczego do zabezpieczenia toku prac
.....
7. Środki i sposób alarmowania straży pożarnej oraz współpracowników w razie zaistnienia pożaru
.....
8. Osoba(y) odpowiedzialne za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac
.....
9. Osoba (y) odpowiedzialna (e) za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywanych prac
.....
10. Osoby zobowiązane do przygotowania kontroli rejonu prac po ich zakończeniu (określenie ilości i częstotliwości i kontroli)

PODPISY CZŁONKÓW KOMISJI (imię i nazwisko, zajmowane) (stanowisko)

.....

.....

.....

Załącznik nr 4.

**ZEZWOLENIE nr
NA PROWADZENIE PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO**

1. Miejsce pracy

.....

(pomieszczenie, stanowisko, instalacja)

2. Rodzaj pracy

.....

3. Czas pracy:

dnia od godz do godz

4. Zagrożenie pożarowe-wybuchowe w miejscu pracy

.....

5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru lub wybuchu

.....

6. Środki zabezpieczenia:

a) przeciwpożarowe

.....

b) BHP

.....

c) inne

.....

7. Sposób wykonania pracy:

.....

8. Odpowiedzialni za:

a) przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających i zabezpieczenie toku
prac pożarowo-niebezpiecznych:

Nazwisko Wykonano

Podpis.....

b) wyłączenie spod napięcia, itp.

Nazwisko..... Wykonano

Podpis.....

c) dokonano analizy stężenia par cieczy, gazów i pyłów:

Nazwisko..... Wykonano

Podpis.....

W miejscu pracy nie występują niebezpieczne stężenia:

Podpis.....

d) stosowanie środków zabezpieczających organizację pracy i instruktażu:

Nazwisko..... Przyjąłem do wykonania.....

Podpis.....

9. Zezwalam na rozpoczęcie prac: (zezwolenie może nastąpić po złożeniu podpisów przez osoby wymienione w pkt. 8)

.....

(podpis wypisującego)

(podpis Przewodniczącego Komisji)

10. Pracę zakończono dnia.....godz..

Wykonał.....

11. Stanowisko pracy i jego otoczenie sprawdzono i nie stwierdzono zaniedbań i okoliczności mogących zainicjować pożar.

Stwierdzam odebranie robót:

Skontrolował:

.....

.....

(podpis)

(podpis)

UWAGA!

Odbierający przekazuje zezwolenie Przewodniczącemu Komisji celem włączenia do akt